

Izhaja tedensko.
Poština plačana v gotovini.
Uredništvo: Narodni dom,
Tajništvo Narodno - socijalistične stranke. Tel. št. 77.
Inszerati po dogovoru.

NOVA PRAVDA

Posamezna številka stane R 1.60.

Upravništvo: Ljubljana, Gradišče 7, levo. Telefon št. 77.

Naročnina: Mesečno 6 kron.

Ljubljana, dne 2. decembra. 1921.

Navada je v parlamentarnih državah, da poda stara vlada v hipu, ko zasede prestol nov vladar, ostavko. Tudi pri nas se je po dolgem cincanju poskušalo napraviti nekaj sličnega. Ostavka se pa ni hotela posrečiti, ker je tičal vsem članom stare vlade v kosteh strah, da ne bi zasedli min. stolčkov drugi, morda celo iz opozicije. Vendar pa je viselo življenje stare vlade na nitki in ni dosti manjkalo, da ni šlo radikalno - demokrasko posiliprijateljstvo v kose. Znano je, da sta si najmočnejši stranki vladne koalicije v najhujšem medsebojnem boju za premoč in ministrske fotelje; celo v strankah samih se posamezni poslanci koljejo za ministrski frak. Ta medsebojni boj in osebna zavist in častihlepnost v zvezi s koristolovstvom posameznikov, — vse to je končno izzvalo sedanjo krizo, ki že nekaj tednov moti redno delo. Edini človek, ki drži kolikor toliko še vajeti v rokah, je Pašič. S težavo mu uspeva, da začasno še obvladuje svoje radikalce, ki bi z demokrati prelomili raje danes nego jutri. Vendar, kakor vse kaže, Pašič je za enkrat še uspel, da obdrži staro koalicijo pri življenju; žrtvovati pa bo morala vsaka stranka nekaj dosedanjih ministrov, ki se bodo morali umakniti novim kandidatom, ki že komaj čakajo, da pridejo do korita. Najnovejša poročila so dosti kratka, a tem jasnejša. Nekaj starih imen, ki se ne dajo izrinuti; poleg tužne vesti, da je minister Kukovec odžagan, izve svet, da Pucelj ostane, in še veselejša, da se bo dr. Žerjav končno vendar le tudi odpočil na mehkem ministrskem naslanjaču. Dopolnjeno je! Sedaj nastane vprašanje, katerega ministrskega posla se bo vsak teh strokovnjakov lotil. Na to nam poda vsevedno »Jutro« točen odgovor: medsebojno razdelitev portfeljev določijo kandidati sami med seboj. — In to je tisto, za kar se je gospodom vedno šlo in kar smo mi vedno trdili.

Zunanji svet ima pa neprijetno lastnost, da ostro opazuje ministrsko igro naših voditeljev. Predno hočem imeti s kom opravka, si dotičnika dobro ogledam: zlasti njegovo gospodarstvo in njegovo obnašanje. Da nas zunanji svet ne ceni previsoko in da nam celo naši »visoki« zavezniki mečejo ob vsaki priliki polena pred noge, o tem je pri nas prepričan že vsak paglavec. Poleg ministrskih preprirov pošiljamo v svet najbolj nespretno diplomate, kar jih le moremo najti; pogoj je, da je član porodice ali protežiranec klike. Nespretnosti teh ljudi se je posrečilo nagromaditi naši državi že nešteto blamaž in škoda. Naši zavezniki Italiji se je posrečilo, da je skovala krog naš zelezen obroč sovražnikov; Anglija jo pri tem podpira. V Albaniji smo se morali umakniti Italiji. Proti Madžarski smo mobilizirali brez vinarja odškodnine. Zveza narodov in

razorožitvena konferenca je postopala z nami kot s premaganci; diktirati nam hočejo celo število vojaštva in pušk. Niti od Avstrije ne moremo doseči tega, kar jej sami nudimo; pogled na Korosko nam to potrjuje. Pri vsem tem strmino nepremično v antanto kot napoboga. Ne vidimo Rusije in Nemčije niti naglega zblizevanja obeh držav. Da se Rusija gospodarsko reorganizuje, nam je postranska stvar, kaj še le, da bi mirno priznali obliko njene vlade neglede na to, kakšna da je. Mesto prijateljstva si vstvarjamo med sorodnimi plemeni sovražnike in to z Bolgarijo v hrbtno! Nemci znajo drugače; kmalu bodo gospodarili v slovanski Rusiji in potem Jugoslavija . . .

Kričimo o draginji, valutni krizi, korupciji in sličnih lepih stvareh. Od kod to, kdo je temu kriv? Če vidiš pri kmetški hiši kopo zanemarnjenih otrok, lenih deklet in pijanih hlapcev, kdo je temu kriv? Služinčad in otroci, ali slab gospodar? — Riba pri glavi smrdi, in glava v državi je vlada. Ljudstva samega ne more in ne sme zadeti krivda na slabem gospodarstvu. Kriva je edino le vlada; vedno in brezpogojno! Iz slabega gospodarstva vlade sledi vse zlo: draginja, korupcija in vsa socijalna mizerija. Če so na vladi ljudje, ki nimajo smisla za ljudstvo in njegove potrebe, potem se ne čudimo, da smo zagazili tako daleč. Vsi vemo, kedo sedi danes pri vladi, vemo kedo je krivec vsega zla. So to radikalci in po možnosti še slabši demokratje.

Parlamenta ni; vlada ga ne potrebuje. Čemu neprijetna ovira, kontrola? — Posluje nekak zakonodajni odbor, v katerem gospodarijo radikalci in demokrati. Druge skupine nimajo besede. Ta zakonodajni odbor spušča v svet samohvalne besede o gospodarskem in socijalnem delu in o dalekosežnih načrtih. Vse samo na papirju. Obeta se stanovajska akcija, toda ljudje bodo še dolgo prezebali po raznih luknjah. Govore o uradniški pragmatiki in draginjskih dokladah, toda s tem bodo odlašali za agitacijo pri volitvah. Veliko se obeta in mešetari; toda uverjen naj bo vsakdo, da se ne bo preokrenilo na bolje, dokler se ne ustvari dobrih zakonov in še boljše uprave. Uvoz in izvoz se morata spraviti v sklad in uveljaviti se mora našo lastno valuto. Pred vsem pa je treba reda in smisla za ljudstvo.

Naše politične kroge razburja zadnje čase izvedba razdelitve oblasti. Demokraski centralisti hočejo razbiti Slovenijo v mariborsko in ljubljansko oblast. Ta namera pa je nalezela na odpor pretežne večine Slovencev; razlogi so gospodarski in kulturni. Zanimivo pri vsem je, da se je celo med našimi demokrati pojavil tozadevno razpor in glasilo starinov si je že v laseh z mladino.

»Pri Grkih in Rimljanih ni bilo prav nič boljše« se je drznil pripomniti ob takih prilikah gospod Turk.

»E kaj, — vedno imaš na jeziku tvoje Grke in Rimljane! Ti bi bil lahko naša dekleta že davno oddal, če bi ne bil vedno tako visoko letal.«

»Moja dekleta vendar ne morejo že vsakogar pobrati!« — dr. Turk je imel namreč tudi svoj ponos.

Nekoč je stopila Tilka v njegovo sobo.

»Kaj želiš, dragi otrok moj?«

»Očka, že dolgo razmišljam o našem položaju. Sklenila sem, da mora postati drugače. Šest deklet nas je pri hiši in nobena ne zasluži vinarja; toda ti nočeš, da bi šle v službo. Ne preostane nam torej drugega, nego da se pomozimo. Jaz kot najstarejša hočem pričeti; zaročila se bom z Novakovim Tončkom, našim pekcom.

»Ka — a — aj?« Stari gospod Turk je lovil sapo.

»Slovenski Narod« obširno utemeljuje škodo, ki bi jo trpela Slovenija vsled delitve v gospodarskem in narodnem oziru. Starini sami imenujejo namera-

vano razdelitev kot najbolj ponesrečen poizkus, katerega se nikakor ne sme dopustiti.

Deca deci!

Kadar pridete iz šole domov, Vam pripravi mati toplo kosilo, da utešite želodec. Kadar se v šole prostem času naigrate in utrudite od vesele zabave, prožite materi roke, da Vam odreže kos kruha, pridene morda še jabolko ali sladko hruško. Preden greste spat, dobite toplo večerjo in zjutraj, preden se odpravite v šolo, Vas čaka tečen zajutrek.

Toda pomislite, da bi se Vam zgodilo sledeče; prišli bi lačni iz šole domov in bi gledali okolo, kje je kosilo, pa bi Vam dejala mama: »Nimam moke, ne masti, ne krompirja, da bi bila lahko pripravila kosilo. Lačen moraš ostati!« In prav tako bi Vam govorila za večerjo, malico, zajutrek. Kaj bi Vi počeli? Debele solze bi se Vam usule po licih, a solze bi Vas ne nasitile. Lačni bi bili še vedno. Šli bi morda celo k sosedom in prosili, da Vam podare kruha. Ali če bi Vas sosedje napodili, pomislite, kako bridko bi bilo to. Toda če bi sosedje odprli svoje omare in skrinje in bi Vam dali kruha in mleka, kako bi Vam bilo to všeč!

Ali hvala Bogu, Vam ni treba stradati, ni Vam treba prositi pomoči pri sosedih. Vsega imate dovolj! Vsak dan se lahko najeste do sitega; poleg tega imate toplo obleko, imate prijazen dom! In jutri boste imeli še preko potrebne mere, saj pričakujete, da Vam bo prinesel sv. Miklavž zvrhan krožnik dobrih stvari, morda tudi igrač, novo obleko, tople nogavice in še marsikaj lepega.

Ali daleč od nas, v naši zaščitnici, veliki Rusiji, je na milijone otrok, ki so dan na dan lačni, ki bodo tudi jutri na Miklavžev dan lačni tako, da bodo umirali od lakote, ki v hudi zimi, kakršna je v Rusiji, zmrzujejo, ker jih ne štiti topla obleka, ker morajo prebivati v mrzlih, neprijaznih hišah. Ti Vaši mali bratje in sestre ne poznajo veselega pričakovanja na Miklavžev večer, ne poznajo vriskajoče radosti, kakršne boste jutri zjutraj polni Vi, ko boste zagledali Miklavževe darove. Oni begajo lačni in premrazeni po zasneženih

poljih in gozdih, veltke Rusije. Strahotno je njihovo življenje! Pomislite nanje in pomislite nase! Ko sedate Vi h kosilu in večerji v topli sobi, se potikajo oni po polju in gozdu kakor preplašeni zajci, da si poiščejo izpod snega nekaj za hrano; ko legate Vi spat, se stiskajo oni pod visokim drevjem in se zarivajo v grmovje, kjer prenočujejo; ko Vi zajtrkujete in se odpravljate v šolo, se oni zopet napravljajo bosi in napol nagi dalje, da iščejo hrane, da iščejo pristrejšja. Pomislite le, da bi zadelo Vas takšna grozna usoda!

Deca! Glas o stradajoči in zmrzujoči ruski deci gre po vsem svetu, je prišel do vseh otrok, ki so tako srečni, da jim ničesar ne manjka. In ti otroci so ravnali, kakor bi ravnali dobri sosedje z Vami, ko bi jih prosili kruha. Dali so ruski deci, kolikor so zmogli. Vaši mali sodržavljani v Srbiji in na Hrvaškem, v Vojvodini in Dalmaciji, Bosni in Hercegovini so se dvignili in počeli nabirati za svoje brate in sestre v Rusiji. A ne le ti. Vsa deca po Ameriki, Angliji, Franciji, Italiji, Nemčiji in po vseh ostalih državah širnega sveta zbira za rusko deca, izpolnjujoč z dejanji besede našega Izveličarja, ki je dejal: »Ljubi svolega bližnjega kakor samega sebe«.

In ti slovenska deca? Ali hočeš zaostati v ljubezni do svojega bližnjega za otroci ostalega sveta? O, poznam tvojo dobro srčnost in usmiljenost, poznam tvoje sočustvovanje s trpečimi, zato te pozivam, da stopiš tudi ti v krog onih, ki pomagajo ruski deci.

Nocoj imaš še čas, da poprosiš sv. Miklavža, da priloži k darovom zate še mal dar za rusko deca. Če prav zaupljivo in iskreno prosiš vsa slovenska deca sv. Miklavža, naj prinese še za rusko deca po 1 dinar, ki ga boste jutri izročili v šoli, tedaj sem prepričan, da ne bo zaostajal dar slovenske dece za darovi druge dece.

Slovenska deca, pomagaj ubogi ruski deci, pomagaj onim, ki trpe po nedolžnem lakoto in mraz!

Pokrajinski namestnik:

Iv. Hribar s. r.

Razgled po svetu.

Karlova epidemija.

»Novosti« prinašajo: »Madžari so res originalna rasa, to se je že večkrat povdarjalo in videlo. Oni so res ambiciozni, osebni in imajo take zahteve, katerih noben drug narod ne pozna. V zadnjem času se v Budimpešti naglo širi neka bolezen. Ljudje so duševno jako pobiti. Vsi so postali melanholični.

Po cestah, pred očmi javnosti, se vršijo samomori, drugi zopet javno jočejo, in jokajo tudi cele družine kar na javnih mestih. Zdravniki so konstatirali, da je ta pojav zelo opasen, ker je epidemičen. Je to epidemična žalost za madžarskim kraljem Karlom in Zito«.

Hvala bogu, da pri nas še ni začela razsajati. Morda pa, da je le nekaj te

Povest o šestih porokah.

Živel je nekoč učen gospod; pisal se je dr. Fran Turk. Razven zelo obilne žene in nekoliko domišljavosti je bil še posestnik šestih odraslih hčera.

Dr. Turk je bil redkokdaj zadovoljen. Svet v katerem je živel, je bil zanj dolgočasen in pust in to tembolj, ker je živel v njem vrsta upnikov, ki so kakor znano najbolj točni ljudje na svetu. Že dovolj pogosto se je vršilo v hiši dr. Turka rodbinsko posvetovanje.

Tilka, najstarejša, je otroškim boleznim že odrasla in je imela priliko, da je božične praznike, med katerimi se je bila rodila, že sedemindvajsetič slavila.

»Tilko moramo omožiti!« — to je bil vsakokratni zaključek posvetovanja. — Toda s kom? — Moški so dandanes kakor znano vsi tako sprjeni in se radi tega nočejo ženiti. Gospa Turk je vedela to prav dobro.

»Da, očka, z našim pekcom; on sicer ne pozna starih Grkov in Rimljanov, ima pa zelo dobro obrt. Če vzamem njega, se ne boš iznebil samo ene hčerke, marveč tudi še enega upnika. Prav dobro bi bilo, če bi se hotele tudi moje sestre tako pametno pomožiti.«

»To je vendar grozno! povej mi, ali si pri pameti?«

»Prav gotovo! Vzajem mojega Tončka. In če začetim potrebo, da čitam starega Platona, storim to tudi lahko v pekariji; zlasti po zimi je tam prijetno toplo.«

»Otrok, vidim, da si za me izgubljen!«

»Ali pa znova pridobljen! Mamica se že veseli, da boste imeli zastoj vedno dovolj kruha. — Veš li, koliko kruha pojemo na leto?«

»Potem pa je že bolje, da ti pustim tvojo voljo.«

In zgodilo se je, kot je rekla Tilka. Vzela je peka.

Drugo hčerko Almo je vzel Matevž Kozina, mesarski mojster, ki je dostavljal Turkovim meso v hišo.

Odslej so se vrstili v drugače mirni hiši veseli dnevi in s pečenkami se je razmetavalo kot z latinskimi citati.

Emica, tretja po rodu, je vzela trgovca s špacerijskim blagom ter pobotala obenem s tem korakom dolg v znesku 223 dinarjev, 63 para.

Sir in klobase so prišle odslej v Turkovi hiši ob vsjo veljava.

Če je vprašala gospa Turkova po večerji moža: »kakšnega sira želiš, švicarski ali bohinjski?« je odvrnil gospod Turk zaničljivo: »le pust; ljubši so mi raki.«

Tako se je vse spremenilo v hiši gospoda dr. Turka.

Četrta, Minka, je po mnenju starega Turka najslabše nalezela; poročila je mizarja.

»Kaj nam bo pa ta koristil?« je vpraševal vznemoljen.

bolezni tudi pri nas, pa se skriva še pod kožo in ne bo najbrže nikoli mogla javno na dan.

Zahteve koroških Slovencev.

V spomenici, ki so jo izročili deželni glavarju zastopniki koroških Slovencev, se nahajajo med drugimi tudi sledeče zahteve, nanašajoče se na šolstvo koroških Slovencev. Od deželne vlade zahtevamo:

1. Otvoritev zasebnih slovenskih ljudskih šol v Št. Jakobu v Rožu in Št. Rupertu pri Velikovcu.

2. Ljudskim željam in potrebam odgovarjajoče jezikovne preosnove šolstva koroških Slovencev.

3. Zastopstvo Slovencev v deželni šolskem svetu.

Zahtevati moramo, da dobe koroški Slovenci državne slovenske šole, kot jih imajo pri nas Nemci. S pritiskom na naše Nemce bomo najbolj pomagali zatoritaniu koroškim Slovencem.

Daški na vojne dobljke v Bolgariji.

Iz Sofije poročajo, da je izvršena revizija vojnih dobljkov. Sestavljenih je 1325 aktov. Nabralo se je že 27.403.480 levov davka na vojne dobljke. Zakaj pa bi to pri nas ne šlo? Koliko bi si s tem opomogle vedno prazne državne blagajne!

Tedenski pregled.

Kulturen škandal na Jesenicah.

Že v zadnji številki smo priobčili dopis z Jesenic, iz katerega se jasno zrcali skrb naše vlade in kričavih državotvorcev za razmere, ki vladajo na Jesenicah. Da se drznejo priseljenci Nemci na lastno pest otvoriti nemško strokovno šolo za naše slovensko delavstvo, je pri znani njihovi nadutosti končno razumljivo. Neverjetna pa je brezbriznost ali popustljivost vlade, ki take šandale sploh dopušča. Dočim naši koroški otroci niti po mednarodni pogodbi za gotovljenih ljudskih šol ne morejo doseči, se hladnokrvno dopušča, da se nam našo mladino na naših tleh pred nosom po tujih priseljenic navaja k germanizaciji. Drugače tega drznega postopanja ne moremo označiti. Predobro poznamo prikrite namene nemških kulturonoscev. Z občudovanjem nemške kultüre hočemo vstopiti neizkušeni gojencem občudovanje nemškega jezika in nemške veličine. Načrt je pa enostaven. Ker za poduk baje ni množnih slovenskih strokovnjakov, morajo nastopati pač nemški. Ker pa slednji nimajo pojma o našem jeziku, je pač naravna posledica, da se podučuje v nemščini. S tem pa je namen dosežen; v koliko, bomo pa kmalu videli. Poskrbeli bomo, da ne bo šlo tuje klasje v cvet!

Zahtevamo:

1. Nemški poduk na jeseniški obrtni šoli se ima takoj ustaviti;

2. V slučaju, da se namerava poduk imenovani šoli nadaljevati, naj vodijo poduk naši slovenski strokovnjaki, katerih je na razpolgo.

Pozivljemo:

1. Gospoda pokrajinskega namestnika, ki slovi kot narodni mož, da posveti tej zadevi vso pažnjo in takoj ustavi pritajeno germanizacijo našega zavodnega delavstva;

Ko se je pa v Turkovi hiši polagoma marsikaj popravitilo ter na novo prepleškalo in zlikalo, ko se je umaknila stara razvalina kuhinjske omare novi krasni kredenci, se je udal stari Turk v svojo usodo.

Peta hčerka, Elza, je padla v roke trgovca s platnom in tkanino. Naletela je dobro, kajti gospa Turkova je lahko rabila platna na kilometre.

Preostala je samo še Hanica, najmlajši ljubljencek.

»S Hanico pa bi se lahko poskusilo kaj boljšega,« je dejal gospod Turk.

»Kako misliš?« ga vpraša njegova draga žena.

»No ta bi lahko končno vzela kakega fotografa ali zobotehnika. Imeli bi potem pri hiši vedno lepe slike ali pa bi si dali popravljati svoje zobe. Potem imamo pa vse, kar potrebujemo.

»Tako,« odvrne dobra žena, »kdo nam bo pa dal premog za zimo?«

Položaj v stradajoči Rusiji.

Položaj stradajočih v caricinski guberniji se slabša od dne do dne. V otroških domovih otroci mnogokrat po pet dni ne dobe nobene hrane. V vsej guberniji strada 38.000 ljudi, neustevši mestnega prebivalstva. V orenburški guberniji strada 25.000 ljudi. Vsak dan jih umrje več za lakoto. To so žalostni sadovi carskega absolutizma in nič manj brezvestnega gospodarstva boljševiskih voditeljev, ki gledajo le na svoje žepce, dočim so pahnili ubogo ljudstvo v to silno bedo.

Ukrajinci potokli boljševice.

Glasm zadnjih poročil iz Helsingforsu sta sedaj dve tretjini ukrajinskega ozemlja na zapadnem bregu Dnjepra očiščenih boljševikov. 2 boljševiski armadi sta pribežali čez mejo na Poljsko, kjer sta bili takoj razoroženi. Število Ukrajincev, ki se bojujejo proti boljševikom, se ceni na 1 milijon mož. Boji so izredno ljuti. Pri osvovitvi Žitomira so obesili 3000 boljševikov in jih mnogo postrelili pri pouličnih bojih. Ukrajinci so pripravljeni na večmesečni boj. Kamenec Podolski je razglašen kot ukrajinsko glavno mesto. Ljuti boji se vrše za Kijev, ki so ga obkollili Ukrajinci.

Nemci postajajo predržuj.

Deloma pod zaščito naše politične razdrapanosti, največ pa vsled izdajalske popustljivosti naših policaj-demokratov so počeli priseljenci švabski pritepeni zopet javno vsiljevati svojo tevtonsko nadutost. Glasilo celjskih neodrešencev prinaša redno v vsaki številki limonadarske, najčešče pa linavsko-strupene članke o enakopravnosti, samoodločbi, varstvu manjšin, določilih mirovne pogodbe in podobnih lepili stvarih. Tudi nam je vse to znano; in ne samo to! Desetletja smo kot sužnji na lastni zemlji peli švabskim valptom isto melodijo; seveda smo želi za klice po pravčnosti le prezirljiv smeh, surovost in pasji bič. Možakarji pri celjskem lističu! Vzemite letnike našega glašila izpred vojne in medvojne dobe in si tam dobro oglejte pesem o enakopravnosti in zaščiti manjšin. Saj je niti avjohtonil večini na lastnih tleh niste hoteli priznati! — Poglejte vendar v današnjo od pamtjveka slovensko Koroško! Ali zamorete našeti eno samo slovensko šolo? — Koliko pa jih imate vi nemških samo v Sloveniji! — Ukrenite pri vaših nemških bratcih onkraj meje, da dovolijo našim Korošcem na podlagi mirovne pogodbe vsaj toliko, kolikor smo vam mi prostovoljno dali, pa se bo dalo govoriti z nami! — In končno: Kako pa bi se glasila vaša pesem o enakopravnosti, samoodločbi in varstvu manjšin, če bi zla ušoda potisnila slovensko rajo zopet pod nemško poto? Koroška govori!

Policajdemokratje germanizirajo!

Umazan pohlep po denarju, dobičkaželost in pomanjkanje vsakršnega domovinskega in socialnega čuta so naše vsled vojne konjunkturo vrtoglavo obogatele policajdemokratje dovedli na pot narodnega izdajstva. Nemški veržnik se priseli k nam iz sestradane Avstrije; čez teden dni ima z dobro plačano pomočjo narodnjakarskega advokata v žepu koncesijo. Prva stvar je, da pozove iz Avstrije ali celo iz rajha uradnike in delavce in podan je početek za novo nemško kolonizacijo. Te pritepene firme nadlegujejo slovenske urade in tvrdke z nemškimi dopisi z izgovorom, da ne znajo slovensčine. Priseljenci vsiljivci postanejo kmalu predržuj in če izkupijo plačilo za nadutost in izživjanje, grede takoj k narodnjakarskemu advokatu, ki proti dobremu plačilu takoj štiti ubogo švabsko rajo. Da se vrši v škodo našega uradništva in delavstva sistematični import švabov, je najbolj znano našim ljudem v štajerskih industrijskih krajih. Zgledov za to je že preveč. Dočim je naših ljudi na stotine brez eksistence, se priseljevanje Nemcev dnevno množi. Največ med njimi je bivših avstrijskih oficirjev; že tako daleč smo prišli, da celo na Vrhniki špijonirajo v dobrih službah avstrijski generalnoštabni oficirji. Naša vlada, ki je v policaj-demokratskih rokah, vse to prav dobro ve; ne migne pa z mezincom.

Zamorca perejo.

Človeku se milo stori, če bere gniljivi oficijelni komunique, s katerim pere vlada demokratskega protežiranca dr. Pirkmajerja v Ptuj. Pove vse, česar imenovani gospod ni zagrešil, o pravih njegovih grehih pa molči. Kdo pa je primoran, da veruje vladni limonadi? Morda očividci? Saj ljudje vendar niso slepi in neumni; verujejo pa to, kar sami vidijo in sami hočejo! Za nas ostane Pirkmajer kljub vladni pohvali to, kar je bil! Sklicevanje na 110 občinskih zaupnic je otročje! Imenujte okrajnim glavarjem in Ptujju prvega žaneta z Iblane — in tekoni 14 dni bo imel v žepu 220 občinskih zaupnic! Mi smo pa tako ustvarjeni, da verujemo raje sodiščem.

Koritarstvo NSS.

Glasilo mariborskih državotvorcev je blagovolilo v svojem uvodniku z dne 30. novembra t. l. počastiti našo stranjo s koritarstvom. Bolj kompetentne sodbje res nismo mogli pričakovati. Popolnoma pa je pozabil cenjeni »Tabor«, da bi bil imenoval je enega samega koritarja v NSS! Ali so mar koritarji naši občinski svetniki, ki za stonj delajo v občinskih sejah in odsekih?

Ali najdete v celi NSS le enega samega človeka, ki bi sedel na vplivnih mestih pri vladi ali bankah? Imenujte ga! In takoj vam pritrldimo. Da pa dobite pravilne pojme o koritarstvu, vam jih hočemo razložiti: »Koritar je individuj, ki brez vsakih zmožnosti in kvalifikacij preko tujih trupel skokoma ali v samopašnem namenu s protekcijo prileze do dobičkarnosnega ali vplivnega koritara« — Če pa smatrate naših par poslancev in občinskih svetnikov kot koritarje, koliko jih je potem šele pri Vas! Da ne bo zamere: ali poznate morda gg. Ribulkarja, Toneta Kristana, dr. Žerjava itd.

Skandali in sramota.

Niso še potihnili glasovi o tihotapljenju valut z diplomatskimi kovčki, že je iznenadila svet umazana kupčija polkovnika Vasiča, ki je hotel z dobrimi kupčjami ogoljufati državo za milijone. Sedaj so prišli pa zopet na sled novi korupcijski aferi, ki se je slično Vasičevi odigravala na Dunaju. Šlo se je zopet za milijonske kupčije na državne stroške. Zločinec je inšpektor v ministrstvu financ Mihajlo Soklič. Čakajo nas pa zopet nova razkritja. Naš delegat v Parizu g. Dimitrijevič je na kongresu zemljoradničke stranke poročal o škandalih in goljufijah, ki grede na milijarde. Sokrivci so člani vlade in njeni organi, ki so gospodarili z vojno odškodnino in vojnimi plenom, da se človeku lasje ježijo. Napram vsemu temu so mladi Pašič, ki ima nebroj korupcijskih afer na vesti, in nedavno od porote obsojeni cariniki, pravi otroci. — In tako gre brez konca in kraja. Če pa mi take izdajalske čine bičamo, nas psujejo državotvorci z malcontenti in protidržavnimi separatisti!

»K volitvam!«

Kako pišejo radikalski listi. Iz »Srbije« povzemamo sledeči značilen članek: »K volitvam!« tako vpijejo nekateri naši listi. Naivnost! Kdo bo pa šel k volitvam? Ali morda današnji ministri, ali pa narodni poslanci, ki so se komaj privlekli do lepe eksistence. In ali se bodo oni sami očreklj tega dobrobita? Ministrska plača nese 470 dinarjev ali 1880 kron dnevno, mesečno torej 56.400 kron. Narodni poslanci imajo pa 150 dinarjev ali 600 kron dnevno. (Pa to gotovo radikalni poslanci, ker imajo vsi ostali le 120 din. Op. ur.) In poleg teh lepih dnevnih nobeden nič ne dela. Poslanci sedijo doma. Izračunajte, koliki je njihov prihod od časa nedelavnosti narodne skupščine.

In poleg vsega tega je še mnogo najvnežev, ki mislijo, da bodo ti gopodje napravili atentat na lastne žepce in odšli k volitvam. Ne, tega ne bo. O tem se bodo lahko prepričali vsi nezadovoljneži.

Kar se pa tiče ministrske krize, tudi ni hudo. Ta se bo končala s tem, da se bodo nasitili še nekateri ministrski apetiti in da se bodo v beograjskih družstvih pojavljale nove »ministrke«.

Naša družba je gnijla. Pogrezli smo se tako globoko v korupcijo, da je vsak izhod iz nje nemogoč. Ozdravljenje pride morda takrat, ko spregovore oni, ki danes ječe pod neznosnim današnjim stanjem in katerih kosti pokajo.

Iskali ste od mene podatkov o krizi. Evo jih. Verujte mi pa, da končavam ta dopis s stiskanjem pesti in s škripanjem zob.

Tako torej radikalna »Srbija«. Kaj naj pa mi k temu dodamo. Jeli potreben komentar? Če sami radikalski, ki danes sedijo v koruptni vladi, priznavajo našo gnjilobo, kaj naj mi k temu rečemo? Nič! Končamo tudi mi z stiskom pesti in škripanjem zob. To bo pa dovedlo enkrat do onega, česar se vsi bojimo in pred čemur vsi trepetamo. Dovedlo bo maso na ulco in potem bo — kar bo. Svaka sila do vremenjena.

Novi Meslja.

V zadnji številki »Nove Praved« smo prinesli pod zgorajšnjim naslovom vest o prihodu novega delavskega Meslje. Nehote smo pa izpustili cel časten naslov tega Meslje, ki je rojen iz demokratsko - komunistične - klerikalno - socialdemokratske krvi in ki je krščen na ime: »Samostojna strokovna delavska Unija«. Oče novorojenčka je ko-

.....

Pridobivajte nove naročnike!

.....

mužist Curhalek, mati je klerikalno-socialdemokratski Zupanc in vrniti pa banko-demokratska stranka. Otrok, ki je iz te mešanice izšel, ne bo, po izjavah dr. Jadran Banka, dolgo živeti in se je nadejati, da se kmalu vrne med črne pebeške krilatce. Bog daj!

Proslava »Sv. Save«.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« proslavi letos našega prosvetitelja »Sv. Save« s primerno proslavo, ki se bo vršila dne 27. januarja 1922 v veliki dvorani »Narodnega doma«.

Poročila z dežele.

Nova metoda.

Ne moremo si kaj, da ne bi obelodanili nove metode, katere so se pričeli posluževati gospodje okrog JSZ, da obdržijo vsaj navidezno njihove razbijajoče se organizacije. V Litiji obstoja nekaj časa podružnica Jugoslovenske strokovne zveze (klerikalcev), ki šteje oz. je štela kakih trideset članov. Ta podružnica je pa že davno v razsulu, ker delavstvo uvideva, da se kapitalisti ne more boriti proti kapitalistu in da je spas delavstva le v delavskih organizacijah. Te dni je pa prejela bivša blagajničarka te organizacije s strani ljubljanskega vodstva dopis, v katerem se energično zahteva, naj se članarina naprej pobira v nasprotnem slučaju se bo stvar izročila sodišču. O, gospodje okrog JSZ mar mislite, da je kak višji faktor, ki bi mogel delavca prisiliti, da vam polni žepce? Ne! Taki časi so prešli. Če vidite, da ni za Vas več prostora v Litiji, poberite šila in kopta, pa Bog z Vami! Delavstva tudi z žuganjem več nazaj ne dobite. Marsikdo je že spregledal in marsikdo bo še. Vaše slave bo kmalu konec. Delavstvo spada v strokovne organizacije, ne pa v kapitalistične. In taka je Vaša, zato pošten delavec beži od Vas in Vam ne zaupa. Saj veste kaj pomeni — nezaupnica. No, to ste iz Litije dobili in sedaj naj bo tudi konec vsakega mešetarnjenja. Pustite delavcu svobodo!

Teroristi.

Čudno se sliši tak naslov in še čudneje bi bilo, če bi res med današnjo človeško družbo imeli ljudi, ki bi jim pristojalo to ime. Pri vsej čudnosti je pa le res! Na Jesenicah imamo n. pr. vrle »sodruge«, ki pozabljajo, da živimo v novih časih in da mora »terorist« propasti. Pa se le ne zavedajo tega. Nad delavstvom, nad narodno-zavednim delavstvom, ki se odceplja od gnilih »internacionalnih« vrst, hočejo izvajati »teror«. Terorizirajo jih s tem ali onim, vidijo pa sami, da se le pri vsem tem smešijo. Nedavno je na nekem občnem zboru v bližini Jesenic izjavil »sodrug« Jeran narodnim delavcem: »To vam povem, bojte se; vi znate kdo smo mi in mi ne damo, da bi skušal kdo naše vrste cepiti.« »Sodrug« Jeran, poznamo vas dobro in smo vas ravno na občnem zboru še bolj spoznali. Vi ste enkrat res bili terorist, pa stari »cajti« se nočejo več vrniti in zato ne bo več vaše »teroristične« slave. Svetujemo vam pa, da si kri ohladite. Narodni delavec je spoznal gnilobo mednarodnosti in hoče teh spon biti prost. Videli ste že, da tudi s terorjem ne pomaga in zato se udajte današnjim razmeram. Bodite krotki in se raje učite o »svetovni internacionalni«, da ne boste tudi nadalje na zborih streljali — kozle. — Našim delavcem, našim narodno-zavednim delavcem pa ključemo: »Tovariši! Terorja Jeranov in njegove »internacionalne« družbe se ne bojte. Za pravično, narodno stvar v boji! Živeli narodno-zavedni delavci!«

Ozdravite jih z agrarno reformo!

Pri graščini Snežnik na Notranjskem je še vedno uslužbenih nekaj Nemcev in nemčurjev, ki komandirajo vse ostalo osebje, posebno pa podreje delavstvo. Posebno jim je zoprno narodno misleče osebje, zato zbirajo nekaj fond, da bi ustanovili delavski dom, kjer bi vladala internacionala. Pazimo torej na te pritepence, četudi nam navidez donajajo darila! Pri izplačevanju itak borih zaslužkov se odteguje delavcem brez vsakega vpraša-

že v naprej opozarjamo sl. občinstvo na to prireditve, ker bo to prva taka prireditve v naši sredi. Program, ki bo vseboval razne srbske točke, bo pravočasno objavljen. Tudi nastopi na tej proslavi pravi stari srbski guslar, ki bo odpel par lepih srbskih junaških pesmi.

Za Miklavža

priporočamo vsem našim čitateljem slaščičarno Bogoslav Kalaš v Ljubljani, Židovska ulica 3. Ima krasno in dobro blago po zelo solidnih cenah!

nja po 260-300 kron za ta zagonetni fond. To je očitno nasilstvo, ki se mora takoj ustaviti. Najboljše sredstvo proti tej nadutosti potomcev srednjeveških »plemenitih« roparjev in njihovih valpov bo hitra in temeljita agrarna reforma!

Trbovlje.

Trboveljska premogokopna družba je izdala razglas, da bo odslej odteguvala od prejemkov dohodninski davek, ki se bo pobiral med drugim tudi od draginjskih doklad. Ne vemo, kdo je dal Trboveljski ta nalog, vemo pa, da se godi delavstvu, posebno pa še družinskim očetom s tem velika krivica. Vprašamo: Kako pa naj plača razmeroma veliki davek naprimer delavec, ki ima ženo in pet, šest, sedem otrok, ko mu je tako pri sedanjih neznosni draginji, vsi njegovi prejemki ne zadostujejo niti za najskromnejše življenje? Ali res mislijo naši »državotvorci«, da je v interesu države, če se onemogoči delavstvu družinsko življenje, če je nedolžna deca tega delavstva obsojena, da gine gladu? Država želi postati močna, želi, da se prebivalstvo množi, njeni faktorji pa silijo delavstvo, da se poprime »sistema dveh otrok«, ali pa še kaj hujšega. Gospoda, svetujemo vam, dokler je še čas: Ne igrajte se z ognjem; iščite denar, kjer je, ne trgajte delavstvu že itak pičlega koščka kruha od ust, ne tirajte našega trpina v obup! —

Štajercijanci zastupljajo naše ljudstvo z žganjem.

Žganjarna »Straschill« v Krempljevi ulici je bila pred približno 1 letom na ukaz oblasti prve instance zaprta. Sedaj je tretja instanca dovolila lastnici zopet prodajo na drobno. — Ta žganjarija in Hutterjeva sta pravi zastupljiva ljudstva. Lastnika teh dveh žganjerij, ki izdelujeta in prodajata žganje tudi na debelo, sta mnogo krija, da je naše priprosto ljudstvo in delavstvo zaostalo. — Žganje se je v prejšnjih časih pilo kar na litre. Sedaj se bo to ponavljalo. Zadnje leto, ko je bil žganjetoč prepovedan, se je že opazilo znatno zboljšanje na tem polju. V naprednih državah se bojujejo proti alkoholu, pri nas se pa podeljuje koncesije Nemcem, da nam zastupljajo ljudstvo. Vseh treznomislečih zahteva je, da Straschillu in Hutterju takoj zaprejo žganjarje. Narodni in socialni čuj zahteva, da posežejo tukaj stranke in protialkoholne organizacije z energično roko vmes.

Kočevje.

Pretekli petek nas je po dolgem času zopet obiskal nar. poslanec tovariš Brandner. V občinski hiši ga je v imenu obč. odbornikov pozdravil tovariš Medved, kot prvi slovenski župan v Kočevju, ki je ob tej priliki objubil, da bo v vsi vnoemo stal ob strani našemu delavstvu posebno v izobraževalnem oziru. V ta namen in da delavstvo ne bo zapravljalo svojega prostega časa in zdravja v gostilnah, mu je dala v občinskem poslopiju na razpolago lokal, kjer se bo lahko šolalo v vseh za življenje nujno potrebnih vprašanjih. Tovariš Brandner se je tovarišu županu zahvalil za njegovo skrb in poudaril, da bo nar.-soc. stranka v smislu svojega programa odločno nastopala za koristi domačega delavstva. Je sicer žalostno — je dejal — da se po narodni osvoboditvi ne moremo lotiti izključno socialnega boja v svrhu dosege gospodarske demokracije, marveč se moramo na lastni zemlji boriti še vedno proti starim našim narodnim nasprotnikom, ki našega delavca po gotovem načrtu zapostavljajo in

uničujejo. Dejstvo je, da je narodni boj kljub samostojni državi še vedno potreben. Za nas pomeni narodni boj socialni boj in narobe. Naši zaupniki so pri tej priliki tov. Brandnerja informirali

Socijalno gibanje.

Narodno-socialna Zveza za trboveljske rudarje.

Osrednje vodstvo Narodno-socialne Zveze je podvzelo vse potrebne korake pri pokrajinski vladi, da se trboveljskim rudarjem ne odtgne davek na uraginjske doklade in da se postopa pri odmeri davka kakor pri rudarjih v državnih rudokopih v Velenju. Tudi si je nadelo osrednje vodstvo NSZ nalogo, da stori tozadevne korake tudi v Beogradu. Sploh bo NSZ storila vse mogoče, da se bedni položaj trboveljskih rudarjev kolikor mogoče izboljša. Za ublaženje brezposelnosti v Italiji je določila italijanska vlada 268 milijonov. Izvrše se razna javna dela. To je v bankerotni Italiji. Pri nas narašča brezposelnost od dne do dne; naši kapitalisti pa uvažajo na stotine nemških delavcev in uradnikov, ki odjedajo kruh brezposelnim domačinom. Poglejte v Maribor, Celje in drugam.

Litija.

Že zopet se moramo javno oglašiti, ker imajo naši gospodje okolu ravnateljstva predilnice sila gluha ušesa. Kakor javljeno smo pred časom zahtevali povišek draginjskih doklad in smo seve tudi dosegli. Dosegli smo pa samo v objubah, ker v dejanjih še do danes ni nič. V zadnjem času smo pa odločno zahtevali, da se nam zahtevani povišek tudi dejansko nakaže. Ker še nimamo nobenega definitivnega odgovora, se tudi tem potom obračamo na meročajne faktorje in jih svarimo pred odklonitvijo upravičenih zahtev. Zahtevamo, da upoštevate našo bedo, da upoštevate vedno večjo draginjo in nam daste, kar nam gre! Če nas pritirate, da posežemo po ostrejših sredstvih, pripišite posledice sebi. Delavec trpi in trpi; ampak da bi se pustil popolnoma izigrati, tega ne! Dajte nam, kar nam gre in potem mirna Bosna. Gospodje na Dunaju in v Litiji, zadnji klic je ta! Zavedajte se svojih dolžnosti, da ne bo prepozno!

Prevalje.

Vodstvo tukajšnje tkalnice kaj rado prikrajšuje delavce na prejemkih. Vsako najmanjšo priliko porabi v to, da odtrga temu ali onemu kak vinar. V sedanjih časih, ko bi se delavstvu moralo nuditi čim več, gleda naše vodstvo, da dobi delavec čim manj. Na primer en konkreten, vnebovpijoč slučaj: Delavcu F. T. je zbolela na Češkem mati. Prosil je za dopust in ga tudi dobil. Ko se je vrnil in šel po mezdno, mu je isto g. ravnatelj kratkoma odrekel, češ, na dopustu se nahajajoči delavci nimajo pravice do mezde. Nam se tako postopanje čudno zdi, ker vemo, da imajo delavci v slučaju bolezni ali smrti ožjih sorodnikov pravico do primernega dopusta in pravico do

o položaju v rudniku. Drugi dan je tovariš Brandner interveniral pri rudniškem nadzorniku in se je v nekaterih vprašanih dosegel sporazum.

plače in vseh doklad. Tudi ima litijsko delavstvo, ki je vendar pri enem in istem podjetju, zasiguran letni dopust in to: delavci do 5 let službe po 7 dni; do 15 let službe 14 dni in potem dalje po 21 dni dopusta. Cel čas dopusta vlečejo plačo in vse doklade. Vprašamo se lahko, zakaj potem pri nas razlika? Zakaj se tovarišu F. T., ki je že 12 let uslužben, prikrajšuje plača in doklade? Mar je sam zakrivil bolezen stare in bolane matere? Že človekoljubnost zahteva nekoliko več takta, gospodje ravnatelji, ki nimate sočutja do trpinov. Sploh si pa bomo mi te gospode a la Preiss in Schtuchard nekoliko pobližje ogledali. Vidimo, da jim narodnozaveden delavec ni nič kaj pri srcu in mu za to skušajo povsod škodovati.

Zahtevamo, da se napravi konec škakanam in se da delavcu, kar mu gre. Delavcu F. T. se po krivici odteguje plača in doklade, zato zahtevamo, da se tu napravi red. Če nas izgovete, bomo pa po drugih sredstvih posegli in ti Vam ne bodo ljubi. Verjemite, da ne.

Sklepi mednarodne delovne konference.

Najbolj važne resolucije, ki so se sklenile na letošnjem zasedanju Mednarodne konference za delo v Ženevi, določene po verzalski mirovni pogodbi, so sledeče:

1. Otroci, ki niso dosegli 14. leta starosti, se ne smejo uporabljati pri poljedelskem delu, razen v času, ki ni določen za osnovni šolski pouk.

2. Poljedelskim delavcem se imajo priznati enake pravice glede na zdravljenje kakor industrijskim delavcem in trgovskim nastavljenecem ter se jim koalicijska pravica v nobenem oziru ne sme krstiti.

3. Zakonske odredbe glede na zavarovanje zoper nezgode pri delu se imajo raztegniti tudi na poljedelsko delavstvo.

Resolucija glede osemurnega delavnika za poljedelske delavce ni dobila potrebne večine.

4. Glede na pomorščake se je sklenilo, da se na ladijah ne smejo v kurilniških prostorih in premogovnih skladiščih uporabljati delavci pred 18. letom starosti. Pomorščaki, stari manj kot 18 let, pa se bodo morali vsako leto zdravniško pregledati kakor tudi, ko se sprejmejo v službo.

5. Vsako delovno podjetje katerekoli vrste ima svojim delavcem in uslužbencem dovoliti 24 urni nepretrgani počitek na teden; če je mogoče, vsem skupaj na dan, ki se določi po krajevnih navadah in razmerah.

6. Uporaba svinčene beline in svinčene sulfata v notranjosti ladij se sploh prepove; uporaba v drugih prostorih in obrtih se primerno omejuje.

Iz stranke.

Vsaka krajevna organizacija

naj pregleda svojo registraturo in ugotovi, da li in koliko je prispevala na strankinem davku v t. l., da li in koliko je že naročila in razpečala strankinih znakov in blokov za milijonski sklad pa, koliko je pridobila podpisov na 1000 in 120 kron obveznine, koliko je prispevala na raznih drugih dohodkih (čisti dobiček druž. prireditve, volila, darila itd.). Zavedajte se, da je od Vas odvisno razširjenje narodno-socialistične ideje v zadnjo gorsko vas! Zamujeno popravite nemudoma s tem, da pridobivate nove člane, da redno pošljate strankine prispevke in da vsaka v svojem področju organizira razpečavanje znakov in blokov za sklad par, dalje da pridobiva nove podpise na obveznice za nar. soc. sklad. Znakov ter blokov za milijonski sklad par ter blokov za podpisovanje obveznic je še dovolj na razpolago. Naročajte jih in organizirajte njih razpečavanje!

Prispevke, če tudi še tako majhne, nakazujte po položnicah, ki smo jih po

večini naših organizacij že dostavili. Ostale jih dobe v najkrajšem času. Pri vsakem prispevku označite na srednjem delu položnice svrhu nakazila kot »strankin davek«, »znaki«, »blok par« i. t. d.

Tekom prihodnjega tedna dostavimo vsem krajevnim organizacijam prevod v prispevkih v tekočem letu. Pričakujemo, da bo tedaj pripomogla še vsaka organizacija s takim prispevkom za čimprejšnjo zgraditev naše stavbe.

Obveznice.

Krajevne organizacije in tovariši, ki so prevzeli bloke za nabiranje podpisov na obveznice za narodno-socialističen sklad se ponovno opozarjajo, da razvijajo najživahnejšo akcijo za podpisovanje teh obveznic. Obenem se ponovno naprošajo, da v najkrajšem terminu pošljete centrali v Ljubljano seznam vseh dosežanih podpisov z natančnim naslovom podpisavca, podpisani znesek z označbo obrokov, v katerih se želi odplačevati, odnosno naj se pošljejo vse

dosedaj podpisane obveznice, od katerih je po 1 izvod ostal pri bloku. Te podatke rabimo nujno v svrlo točne evidence podpisanih obveznic in njih odplačevanja. Kot že omenjeno, naj se oživotvori najširša akcija za podpisovanje obveznic, ki je v zadnjem času precej ponehala. Pričakovati je, da se ta akcija sedaj podvoji, ker je potrebno, da nabereimo potrebnih rezerv za boje, ki naš čakajo v bližnji bodočnosti! Krajevne organizacije, tovariši in tovaršice, zbirajte pri vsaki priliki zneske za narodno-socialističen sklad, pridobivajte novih podpisov na obveznice. Zahtevajte, da se Vam dostavijo bloki za podpisovanje obveznic, ki so po 1000 K in 120 K. Kdor ne zmore obveznice za 1000 K, bo vsekakor lahko prispeval z obveznico za 120 K. Zainteresirajte za podpise vse naše somišljenike! Eventualna naplačila o priliki podpisovanja obveznic naj se takoj nakazujejo po položnicah, ki smo jih poslali vsem krajevnim organizacijam in katere pošljemo v najkrajšem času tudi vsem tovarišem, ki so prejeli bloke obveznic!

Vabimo k sodelovanju v boju za našo skupno stvar!

Znakov, blokov za milijonski sklad par ter blokov za podpisovanje obveznic

à K 1000 K in 120 K je še dovolj na razpolago! Zahtevajte jih od centrale! Krajevne organizacije in posamezni tovariši, ki so jih prejeli v razpečevanje, se pa naprošajo, da jih čimprej razpečajo, zneske pa predkažejo centrali. Položnice dobite pri krajevnih organizacijah.

Vsem tovarišem in tovaršicam, ki so podpisali obveznice za narodno-socialističen sklad, sporočamo tem potem, da jim v najkrajšem času dostavimo položnice za vplačilo nadaljnjih obrokov; obenem jim bomo naznanili že dosedaj na račun obveznosti vplačano vsoto! Do dostavitve položnic naj se obroki vplačajo neposredno centrali ali pa potom nakaznice na čekovni račun št. 12.618

Družabne prireditve,

smotreno prirejene, morajo tvoriti znaten del gmotnih sredstev, ki so nujno potrebni centrali. Nekateri kraj. organizacije so iz takih prireditev naklonile strankinem vodstvu znatne svote! Krajevne organizacije naj sedaj razmišljajo o takih prireditvah, z izvedbo pa se poverijo agilni tovariši!

V album.

Lastna hvala...

Naši domači policajdemokrati so glenjani nad lastno izvrstnostjo. Ker jih nočejo hvaliti ljudje, ki se ne strinjajo z njihovimi verižniškimi manipulacijami, so mobilizirali vse jutropondeljarske revolverje in bruhajo iz njih rakete, ki naj bi razsvetljevale neverne možgane proletarske črede. Socialveržiški grede pa še dalje. Da bo njihova samohvala tudi pri uradništvu zalegla, so iztaknili literarnega verižnika, ki je znesel kukavično jajce v strokovno glasilo uradniških organizacij. Sedaj je širni svet prepričan, da ima srečna Jugoslavija samo dva šampijona. Da ne pozabimo! Sta to dr. dr. Žerjav in Kukovec. Hozana!

Neverjetna socialnost.

Hite, da sami sebe ne morejo dohajati. Na papirju! Policajdemokratske zasluge na socialnem polju so tako dalokosežne in svet pretresujoče, da jih bodo začeli posnemati v kratkem celo črni Kafri v centralni Afriki. V zgodovini socialnega razvoja našega naroda pa ostanejo zapisani policajdemokratarji na prvem mestu. Brez dvoma!

Kako jih vendar boli...

Ne gre jim v glavo, da se še dobe ljudje, ki ne priznavajo vodstva verižnikov in defraudantov. To preziranje imenujejo negacijo. Da jih bo še bolj bolelo, treba še več negacije. Najboljše zdravilo zoper policajdemokracijo je torej negacija.

Neznačajnost in nemoralnost.

Podtika jo NSS in mogoče še vsem ostalim protiverižnikom. Pri policajdemokrati pa je morala trdno zasidrana.

Srečen, kdor to veruje! Stopi prijatelj od vica pa do banke poleg pošte in vprašaj, po čem je morala? Stopi v drugo naustropje kresje in vprašaj, koliko stane človeško življenje? Inormiraj se pri čekovnem uradu, kam se knjižijo gratis - tarifi za vagon verige! — Koliko plača habsburgovska Agence central za članek jugoslovansko - patriotske vsebine? — Mari je kolomazil meziški svinec gratis in tranko k taštom? — In vlaki fižola in volov čisto gotovo mso zarknu v zepe policajveržišnikov; pojužnala jih je Italija! In končno: oglej si prijatelj mimogrede ponosno tranjavo ob Miklošičevi cesti. Od tam so bruhali avstroekorirani jutropondeljarki iz junaških revolverjev skozi mesece strupene bombe med našo miadino!

Pri policajdemokrati torej nemoralnosti in neznačajnosti sploh ne poznajo. Če mi pa še ne veruješ, poižveduj pri Landesgericht, Wien, Alserstrasse.

Za kratek čas.

Verižnik: Torej sliko za 3000 dinarjev, ki ste mi jo neuvavno pokazali, je kupil baron Veiegrajski? »

Škar: »Da.«

Verižnik: »Potem pa prodajte meni eno za 4000 dinarjev, da bodo ljudje videli, da imam jaz še več čuta za umetnost!«

Pikolo (natakarici): »Gospodična Tončka, jaz vas ljubim!«

Natakarica: »Šmrkovec, glej, da se izgubiš, ali pa ti prislomim eno!«

Pikolo: »Tako! Čez pol leta dobim frak... takrat bodeva pa drugače govorila!«

Časopisna vest: Ko je bil danes naš glavni urednik baš pri delu, da napiše zelo rezeke uvodnik, je tresčilo v hišo in mu je izbila pri tem strela škarje iz rok.

Narednik (pri vežbi novincev): »Tepci, vsi skupaj ste tako neumni, da si ne morem niti vaših imen zapomniti!«

Iz oporoke: Moj zvesti sluga Žane deduje 2000 praznih vinskih steklenic, kojih vsebino je še za časa mojega življenja izpil.

Naravno: »Povejte mi vendar, kako to, da nalete moji neprestani opomini za plačilo pri vas vedno na gluha ušesa?«

»Ni čuda — ko pa tičim čez ušesa v dolgovihi!«

Razno.

Nekaj o ženski in o ljubezni.

Lord Monmouth je zapustil vse svoje premoženje večjidel družinam svojih nekdanjih zabav, svojemu nečaku pa je volil samo manuskript, v katerem je opisal podrobnosti svojega občejanja z ženskami. Ta manuskript se je sedaj našel in povzamemo iz njega bogat zaklad izkušenj bonvivanta. Nekaj njegovih aforizmov hočemo v naslednjem podati: Žena je čuvajka npravnosti. Če jo hočeš dobiti za sebe, moraš se tako obnašati, da se obupana vpraša, kako dolgo še hočeš kljubovati njenim čarom. — Če si bogat, obdajaj se s sijajem bogastva; če si reven, zatrjuj, da vse bogastvo ne odtehta moči strasti. Če imaš slovitno ime, očaraj jo s svojo slavo, če nisi slaven, delaj, kakor da ti ni nič za slavno ime. Žena ne ljubi onega, nad komur more vladati brez strahu, onega se samo oklepa, za katerega se boji, da se ji izneveri. Drugo proti drugi moraš izigravati. Zato pa si poišči malo ljubezen, ki te štiti pred samoto in ti veča samozavest. Sijaj, s katerim te obdaja ljubezen ene, očara drugo. Dokler hočeš, da se žena za tebe zanima, bodi hladen. Če si slučajno kje sam z njo, dvori ji tako, da nehote pričakuje, da se ji bliža še bolj. Prihodnjič pa se delaj, kakor bi se prav nič ne bilo zgodilo. Če ne veš ali te ljubi ali ne, izmislj si neko ljubezen do druge in ji razodeni svoje skrbi. Gotovo spoznaš iz njenih govorov, ali smeš kaj pričakovati ali ne. Stori ravno nasprotno tega, kar sem tu opisal.

Sama se ti potem izneveri. Ženske s kostanjevimi lasmi so nam moškim bolj podobne kakor blondinke. Njena ljubezen pozna vrhunec in vsled tega tudi pojevanje. Lahko jim ljubimkarije tudi preseda. Ljubezen blondink je vedna razburjenost brez presledkov, nenasitne so in njih ljubezen nima ne začetka in ne konca. Ničesar se ne nauče in naj so še toliko izkusile. Nikdar ne vedo ničesar, samo čutijo. Mnogo bolj pa so ženske čuteče, vendar se hitreje utrudijo. Kostanjevolase so bolj zanimive, morda pa jih nikdo ne ljubi tako kakor blondinke.

Z zadnjim požirkom rešil rodbino.

Moskovski knez Vladimir Iv. Čerepatkov je s svojim lahkomiselnim življenjem zapravljal celo svoje premoženje. Konkurz je že trkal na vrata. — Tu je stavil z grofom Waldeckom, da v enem požirku izpije dva in pol litra »turške krvi« (t. j. mešanica porterskega in šampanjskega vina). Grof je mislil, da je to popolnoma nemogoče in je stavil eden svojih najlepših gradov s celim ogromnim posestvom. Poklicali so notarja in pričeli in napravili so pogodbo. Nato pa so prinesli velikansko čašo z vinom in Čerepatkov je začel piti. Vse ga je gledalo in ko je izpil zadnji požirek, so zagrmeli glasni bravo-klici. Knez Čerepatkov pa je vzel darovalno listino, dal jo je prijateljem, rekoč: »Dajte to moji ženi in otrokom! Preskrbel sem jim lepo dedščino. Komaj pa je to izpregovoril, je že padel mrtev na tla — zadela ga je srčna kap. S svojim zadnjim požirkom pa je rešil svojo rodbino revščine.

Nerabni glasbeni stroji.

Dahomejski kralj v zapadni Afriki je čul od podložnika, kateri se je vrnil iz

Egipta, mnogo o krasoti vojaške godbe in je naposled odločil, da si tudi sam napravi godbo. Poznal je trgovca v St. Louisu, ki je imel mnogo posla z Evropo, in pri njem je naročil glasbene instrumente. Trгоvec se obrne do prodajalca godal v Parizu in naroči vse, česar je treba za godbo. — Instrumenti pridejo, in kralj jih razdeli med volkake. Vesel priredi veliko svečanost in jim zapove, naj igrajo. Na njegovo besedo začne vsak trobiti ali udarjati, kakor misli, da bi najbolj ugajalo kralju. Kralj nekaj časa posluša in pomišlja, da je morebiti to lepo, ker je iz Evrope. A počasi ga mine mir in naposled reče trobncem in bobnarjem, da tega ne more več poslušati. Takoj naj utihnejo. Razjarjen sporoči sedaj trgovcu, da so dobljene reči ničvredne. Trгоvec takoj obvesti trgovca v Parizu, da godala niso za rabo. Nato dobi odgovor iz Pariza, da boljših godal ni mogoče dobiti. Zdaj pride še le ubogi posrednik v zdregu: kralj pravi, da ne veljajo, trgovec, da ni boljših na svetu. — V tej sili vpraša kralja pismeno: »Ali ima Vaše Veličanstvo tudi glasbenike (godce)?« Kralj mu jezen odgovori: »Lepo vprašanje! Ko bi imel godce, ne bi vas vprašal po instrumentih. Toda ali vi odkancimate godal, katerim ni treba umetnikov? Kjer so umetniki, tam ni treba instrumentov!«

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik Vladimir Kravos.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodaja

BOGOSLAV KALAŠ

slaščičarna

LJUBLJANA, Židovska ulica št. 3

priporoča veliko izbiro

Miklavževih daril.

Za preprodajalce primeren popust.

Razširjajte in naročajte „Novo Pravdo“!

Pnevmatike

za avto in kolesa v vseh demizijah, gumijeve predmete, vsakovrstne žice za električno napeljavo, elektrotehnični material in vsakovrstne potreščine priporoča po najnižjih cenah 11—15

M. KUŠTRIN

Ljubljana

Dunajska cesta št. 20

Telefon št. 470.

Podružnica: Maribor

Jurčičeva ulica št. 9.

Franc Brumat

Ljubljana

9—12

Mestni trg št. 25, I. n.

VELIKA IZBIRA OTROŠKIH VOZIČKOV DVOKOLES IN ŠIVALNIH STROJEV PO CENI:

F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg št. 28.

Sprejme se v polno popravo za empiranje z ognjem in poniklanje dvokolesa, otroški vozički šivalni in razni stroji.

Mehanična d. lavnica Karlovska cesta 4.

„Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepleškano hišo, naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj

13—14 pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

Priporočajoč dobro postrežbo, vedno sveže pivo, domača pristna vina in dobro kuhinjo po zelo znižanih cenah, prosim za obilen obisk — **FRANJO STIKLER** Restavracija juž. kolodvor Maribor.

: Slovenska banka :

LJUBLJANA, Knežev trg 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Vplačana delniška glavnica K 30.000.000. — Tel. št. 567. Ček. račun 12.205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.